

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ

www.elp.gr

“Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ”

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ 2018-2019

Επώνυμο:

Όνομα:

Πατρώνυμο:

Σχολείο που φοιτώ:

Τάξη: ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ, Μαρούσι, 21/04/2018

Βαθμολογία Α' Βαθμολογητή
100βάθμια
Αριθμητικώς
Ολογράφως
Υπογραφή

Εξεταζόμενο Μάθημα: ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Διάρκεια Εξετάσεων: 1:30'

Βαθμολογία Β' Βαθμολογητή
100βάθμια
Αριθμητικώς
Ολογράφως
Υπογραφή

Β1. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

I. Κείμενο 1: Απαρίθμησε τρία (3) από τα πολλά που δίδαξε στους ανθρώπους η στάση του αλόγου. (Μονάδες 9)

- 1) «**Ήταν ο φύλακας άγγελος του πατέρα**»: Δείχνει πιστότητα στο σκοπό που τάχτηκε
- 2) «**Έσκυψε το κεφάλι κάτω από το κεφάλι του πατέρα, σαν να ήθελε και αυτό να βοηθήσει** μέχρι να φτάσουν στην εκκλησία»: Προσφέρεται να βοηθήσει ενώ το έδιωχναν.
- 3) «**Χωρίς να σταματήσει τα δάκρυα**»: Συμμετοχή στη θλίψη, έκφραση ευγνωμοσύνης.
Κάθε επιλογή της στάσης του αλόγου τεκμηριωμένη είναι δεκτή.

II. Κείμενο 2: «-μόνος αυτός, ανάμεσα σε τόσους!- αναγνωρίζει τον αφέντη του». Να εξηγήσεις γιατί μόνο ο Άργος αναγνώρισε τον Οδυσσέα. (Μονάδες 4)

Ο Άργος δεν ξέχασε ποτέ τον Οδυσσέα. Διατηρούσε ζωντανή τη μορφή του στη μνήμη του. Ζούσε με τη νοσταλγία να τον δει και μετά ας πεθάνει. Το ένστικτό του τού έλεγε πως θα τον ξαναδεί και γι' αυτό κρατιέται με όλες του τις δυνάμεις στη ζωή. Αυτό επιβεβαιώνεται όταν είδε τον Οδυσσέα. Δεν μπόρεσε να τον αγγίξει, πέθανε όμως ευχαριστημένος, γιατί εκπληρώθηκε η επιθυμία του.

Κάθε τεκμηριωμένη εξήγηση είναι δεκτή

III. Κείμενο 1: «Η στάση αυτή του ζώου μάς έκανε να κλαίμε πιο πολύ». Ποιά από τις παρακάτω απαντήσεις θεωρείς ότι ερμηνεύει το κλάμα των ανθρώπων; Να αιτιολογήσεις την απάντησή σου. **(Μονάδες 4)**

α. Λυπήθηκαν το άλογο που έχασε το αφεντικό του.

β. Ένωσαν ντροπή απέναντι στο άλογο.

γ. Αισθάνθηκαν πιο δυνατό τον πόνο τους για τον άνθρωπο που έχασαν.

Κάθε επιλογή τεκμηριωμένη είναι δεκτή. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

Το γ' γιατί το δάκρυ του ζώου επιβεβαίωνε ακόμη περισσότερο την αξία του ανθρώπου που χάθηκε. Συνηγορούσε στη λύπη των ανθρώπων και παρακινούσε σε περισσότερο κλάμα για το χαμό του προσφιλούς προσώπου. Κέντρο λύπης και δακρύων παραμένει ο άνθρωπος που χάθηκε και όχι το ζώο.

IV. Γράψε δύο ομοιότητες και δύο διαφορές που παρατηρείς στις παρακάτω εικόνες:
(Μονάδες 8)

Ομοιότητες: 1^η Και οι τρεις εικόνες απεικονίζουν μικρά παιδιά και σκυλιά.

2^η Και οι τρεις εκπέμπουν μηνύματα αγάπης και φιλίας.

Διαφορές: Η 1^η διαφορά επικεντρώνεται **στον χώρο**, δηλαδή στη θέση των παιδιών και των ζώων. Η θέση που παίρνουν τα παιδιά απέναντι στα ζώα είναι διαφορετική. Στην πρώτη εικόνα το παιδί και το ζώο βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο. Στη δεύτερη εικόνα το παιδί βρίσκεται πάνω στην πλάτη του ζώου. Στην τρίτη εικόνα το ζώο βρίσκεται πάνω από το παιδί

Η 2^η διαφορά επικεντρώνεται στην **ενέργεια των παιδιών** (τι κάνουν) και στη σχέση τους με τα ζώα. Η σχέση των παιδιών με τα ζώα είναι διαφορετική. Στην πρώτη εικόνα

το παιδί βρίσκεται σε σχέση φιλικού διαλόγου, θωπεύει το ζώο, το κοιτάζει στα μάτια σαν να το χαϊδεύει και σαν κάτι να του λείει. Στη δεύτερη εικόνα το παιδί αναπαύεται με ασφάλεια πάνω στην πλάτη του ζώου. Έχουμε δηλαδή λίγο πιο ζεστή σχέση μεταξύ παιδιού και ζώου. Στην τρίτη εικόνα η σχέση αυτή κορυφώνεται με τη στάση του παιδιού, που φαίνεται να σηκώνει με αυτοθυσία πάνω στο κεφάλι του το ζώο, προσπαθώντας ενδεχομένως να το σώσει από πνιγμό.

Κάθε άλλη τεκμηριωμένη απάντηση είναι δεκτή.

B2. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ (Μονάδες 25)

Το κείμενο είναι μαθητικό άρθρο. Οι μαθητές και οι μαθήτριες μπορούν να αξιοποιήσουν στοιχεία από τα δοσμένα κείμενα αλλά και να αντλήσουν στοιχεία από δικές τους εμπειρίες. Αυτό που αξιολογείται είναι η ικανότητά τους να συνθέτουν κείμενο που να πληροφορεί και να χαρακτηρίζεται από σαφήνεια, αλληλουχία και συνοχή. Στο άρθρο δίνουμε τίτλο.

Γ1. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1) «Ήθελε ο στάβλος να είναι **πεντακάθαρος**».

Γράψε δύο ουσιαστικά και δύο επίθετα με πρώτο συνθετικό τη λέξη «**πέντε**».

(Μονάδες =6)

Ενδεικτικά αναφέρουμε τα παρακάτω:

Ουσιαστικά		Επίθετα	
πεντοχίλιario πένταθλο	πεντάγραμμο πεντόβολα	πεντανόστιμος πεντάρφανος	πεντάμορφος πεντάκτινος

2) Να αντικαταστήσεις τις παρακάτω υπογραμμισμένες λέξεις / φράσεις με μια άλλη λέξη / φράση, χωρίς να αλλάξει η σημασία που έχουν: (Μονάδες 9)

- i) Αγκάλιασε το χόμα που σκέπαζε τον πατέρα: κάλυπτε, κουκούλωνε
- ii) Άφησε ένα δάκρυ να κυλήσει στο μάγουλό του: να τρέξει, να στάξει
- iii) Η επιθυμία του θα πάρει σάρκα και οστά: θα γίνει πραγματικότητα, θα υλοποιηθεί, θα εμφανισθεί (το φάντασμα του Οδυσσέα)
- iv) Ο Άργος υπομένει αγόγγυστα: αδιαμαρτύρητα, χωρίς να διαμαρτύρεται

- v) Σαλεύει χαρούμενος την ουρά του: κουνάει, σείει
vi) Η άρρωστη γυναίκα έγινε καλά: θεραπεύτηκε, γιατρεύτηκε

Γ2. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1) Να μεταφέρεις τα ρήματα που είναι σε παρένθεση στον **αόριστο**, ώστε το κείμενο να αναφέρεται στο παρελθόν: **(Μονάδες 7)**

Ο Άργος (υπομένει) **υπέμεινε** αγόγγυστα έχοντας βαθιά χαραγμένη στη μνήμη του την εικόνα του Οδυσσέα. Και οι θεοί δεν τον (απογοητεύουν) **απογοήτευσαν**. Ο Οδυσσέας (επιστρέφει) **επέστρεψε**. (Ντύνεται) **Ντύθηκε** γεροζητιάνος για να μην τον αναγνωρίσουν, αλλά ο Άργος δεν (ξεγελιέται) **ξεγελάστηκε**. Τον (βλέπει) **είδε** από μακριά και –μόνος αυτός, ανάμεσα σε τόσους!– (αναγνωρίζει) **αναγνώρισε** τον αφέντη του.

2) «Ήταν μια **ψηλή, γρήγορη, όμορφη** και **ζωηρή** φοραδίτσα»: Να γράψεις την πρόταση δίνοντας τα γνωρίσματα του ζώου σε μεγαλύτερο βαθμό σε σύγκριση με όλα τα άλλα όμοια του (περιφραστικά και μονολεκτικά): **(Μονάδες 2)**

Περιφραστικά: Ήταν η πιο ψηλή, η πιο γρήγορη, η πιο όμορφη και η πιο ζωηρή φοραδίτσα.

Μονολεκτικά: Ήταν η ψηλότερη, η γρηγορότερη, η ομορφότερη και η ζωηρότερη φοραδίτσα.

3) Αναγνώρισε στις παρακάτω φράσεις τις υπογραμμισμένες αντωνυμίες: **(Μονάδες 6)**

- i) Όταν γύριζε στο σπίτι, το φρόντιζε ο ίδιος. Προσωπική (γ' πρόσωπο)
ii) Μάς έκανε να κλαίμε πιο πολύ. Προσωπική (α' πρόσωπο)
iii) Γύρισαν το κεφάλι πίσω και τι να δουν! Ερωτηματική
iv) Αγκάλιαζε με τον μακρύ λαιμό το χόμα που σκέπαζε τον πατέρα. Αναφορική
v) Εκείνος όπως πάντα ξεκίνησε με το μουλάρι. Δεικτική
vi) Κάποιοι χωριανοί προσπάθησαν να απομακρύνουν το άλογο. Αόριστη

4) Βάλε στην αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού τις παρακάτω προτάσεις κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές: **(Μονάδες 5)**

- α) Η σαφής διατύπωση της ερώτησης διευκολύνει τον μαθητή.

Οι σαφείς διατυπώσεις των ερωτήσεων διευκολύνουν τους μαθητές.

β) Εντός των προσεχών εβδομάδων θα διεξαχθεί ο αγώνας.

Εντός της προσεχούς εβδομάδας θα διεξαχθούν οι αγώνες.

γ) Το διεθνές δίκαιο της θάλασσας είναι σεβαστό.

Το διεθνές δίκαιο των θαλασσών είναι σεβαστό.

(Τα διεθνή δίκαια των θαλασσών είναι σεβαστά.)

δ) Θαυμάζουμε τους νομοταγείς πολίτες.

Θαυμάζουμε τον νομοταγή πολίτη.

(θαυμάζω τον νομοταγή πολίτη).

ε) Συνεχή φροντίδα χρειάζεται ο ασθενής.

Συνεχείς φροντίδες χρειάζονται οι ασθενείς.

Γ3. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

1) Ποιά από τις παρακάτω λέξεις μπορεί να αντικαταστήσει τη λέξη «**όταν**», χωρίς να αλλάξει το νόημα στο απόσπασμα που ακολουθεί; (Κυκλώστε) (**Μονάδες 3**)

«Όταν τελείωσε ο ενταφιασμός και φύγαμε, αυτό βρήκε ευκαιρία και έμεινε κοντά στον τάφο».

α. επειδή **β.** καθώς **γ. αφού** **δ.** αν και

2) «Όταν ξεκίνησε η νεκρική πομπή για την εκκλησία, ο μπιστικός που είχαμε στο σπίτι έφερνε στο τέλος της πομπής και το άλογο».

α) Να χωρίσεις και να χαρακτηρίσεις τις προτάσεις της παραπάνω περιόδου σε κύριες και δευτερεύουσες: (**Μονάδες 5**)

Κύρια πρόταση	Δευτερεύουσες προτάσεις
ο μπιστικός έφερνε στο τέλος της πομπής και το άλογο.	Όταν ξεκίνησε η νεκρική πομπή για την εκκλησία (δευτερεύουσα χρονική) που είχαμε στο σπίτι (δευτερεύουσα αναφορική)

β) Να γράψεις τους κύριους όρους καθεμιάς πρότασης: (**Μονάδες 7**)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
“Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ”

www.elp.gr

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ 2018-2019

Ρήμα	Υποκείμενο	Αντικείμενο
έφερνε	ο μπιστικός	το άλογο
ξεκίνησε	η πομπή	
είχαμε	(εμείς)	που (= τον οποίο)